

BDP

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2400
Tarih: 22.01.2013

16966

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın İdris Naim Şahin tarafından Anayasanın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim

Ayla AKAT ATA

Batman Milletvekili

İstiklal Mahkemeleri 1920-1927 yılları boyunca TBMM'nin otoritesini sağlamak amacıyla görev yapmıştır. İstiklal Mahkemeleri'nin kararları kesin olup temyiz hakkı yoktur. Bu nedenledir ki İstiklal Mahkemeleri'nin Cumhuriyetin ilk yıllarında verdiği kararlar büyük tartışmalara sebep olmuştur. Bu kararlardan biri de 1925 yılındaki isyanın öncüsü olan Şeyh Said ile ilgilidir. İsyan sonucu Şeyh Said ve 46 arkadaşı 28 haziran 1925 tarihinde Diyarbakır Şark İstiklal Mahkemesi'nde yargılanarak aynı gece Diyarbakır Dağkapı Meydanı'nda idam edilmişlerdir. Cenazelerinin nerede olduğu bilgisi gizli tutulmuştur. Bu dönemde idam edilenlerin arasında Kürdistan Teali Cemiyeti Başkanı Seyit Abdulkadir de bulunmaktadır. Aradan geçen 87 yıla rağmen Şeyh Said ve 46 arkadaşının yargılanma belgeleri ile ilgili bir açıklama yapılmamıştır ve bu belgeler gizli tutulmuştur. Adı geçen belgelerin ve mezar yerlerinin açıklanmasına yönelik gerek idam edilenlerin aileleri gerekse de kamuoyu tarafından yapılan girişimlerden de bugüne kadar herhangi bir sonuç alınamamıştır. 31 Aralık 2012 tarihli bir gazete haberine göre, 1920-1927 yılları arasında görev yapan mahkemelerin tutanakları erişime açılacak, arşivden çıkan eşyalar ise 86 yıl sonra idam edilenlerin mirasçılarına teslim edilecektir. Fakat olay üzerinden 88 yıl geçmiş olmasına rağmen bugüne kadar bu yönlü herhangi bir gelişme olmamıştır.

Bu bağlamda;

1. 28 Haziran 1925 tarihinde Diyarbakır Şark İstiklal Mahkemesi'nde yargılanarak aynı gece Diyarbakır Dağkapı Meydanı'nda idam edilen Şeyh Said ve 46 arkadaşının mezarı nerededir?
2. Şeyh Said'e ait sorgu belgeleri, gizli belgelere yasalarca tanınan süre olan 80 yılı doldurmuştur. Belgelerin yasal gizlilik süresi dolduğu halde orijinal hallerinin kamuoyuna açıklanmamasının herhangi bir hukuki gerekçesi var mıdır? Eğer herhangi bir gerekçe yoksa belgelerin açıklanmamasının nedeni nedir?
3. Şeyh Said ile idam edilen Diğer 46 kişinin kimlikleri nedir? İdam edilen bu insanların kimlik bilgileri nedir?
4. Şeyh Said ile idam edilen 46 kişinin Şeyh Said ile herhangi bir ilişkisi var mıdır? Eğer varsa bu ilişkinin niteliği nedir?
5. Şeyh Said'in yakalanıp idam edilmesi evresinde görev alan yetkililer kimlerdir? Bu yetkililer yargılamanın hangi aşamasında yer almışlardır?
6. Şeyh Said isyanından sonra İstanbul'daki Kürdistan Teali Cemiyeti Başkanı Seyit Abdulkadir'in Diyarbakır'a getirilip idam edilmesindeki amaç nedir? Seyit Abdulkadir ile Şeyh Said arasında herhangi bir ilişki var mıdır? Eğer varsa ilişkinin niteliği nedir?
7. İdam edilen Şeyh Said'e ait kişisel eşyalar var mıdır? Eğer varsa bu eşyalar bugüne kadar ailesine ulaştırılmış mıdır? Eğer ulaştırılmamışsa bugünden sonra ailesine teslim edilmesi düşünülmekte midir?